

## AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERINGEN BEDRIJVEN RUBRIKENPOLIS 2015 VICTOR

Deze overeenkomst beantwoordt – tenzij partijen uitdrukkelijk anders zijn overeengekomen – aan het vereiste van onzekerheid als bedoeld in artikel 7:925 BW, indien en voor zover de door een derde geleden schade op vergoeding waarvan jegens een verzekerde aanspraak wordt gemaakt, het gevolg is van handelen of nalaten waarvan voor partijen ten tijde van het sluiten van de verzekering onzeker was dat daaruit schade voor de derde was ontstaan dan wel naar de normale gang van zaken nog zou ontstaan.

### Algemene voorwaarden

#### Artikel 1 Begripsomschrijvingen

##### 1.1 Verzekeringnemer

Degene met wie de verzekeringsovereenkomst is aangegaan.

##### 1.2 Verzekerde(n)

**1.2.1** De verzekeringnemer in zijn hoedanigheid als omschreven in de polis.

**1.2.2** Andere in de polis als verzekerde(n) opgenomen natuurlijke of rechtspersonen in de hoedanigheid als omschreven in de polis.

**1.2.3** De vennoten, commissarissen en bestuurders van de verzekerden(n) als genoemd in de artikelen 1.2.1 en 1.2.2, handelend als zodanig.

**1.2.4** De personeelsverenigingen, pensioenfondsen en andere fondsen, instellingen en stichtingen opgericht in het kader van de arbeidsverhoudingen tussen de verzekerden als genoemd in de artikelen 1.2.1 en 1.2.2 en hun ondergeschikten alsmede de bestuursleden daarvan, handelend als zodanig.

**1.2.5** De ondergeschikten, stagiaires, vrijwilligers, familieleden en huisgenoten van de verzekerden als genoemd in de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.4, voor zover zij werkzaamheden verrichten binnen het raam van de verzekerde hoedanigheid.

**1.2.6** Als verzekerde(n) worden niet beschouwd vestigingen in het buitenland of een ondergeschikte daarvan, tenzij nadrukkelijk anders overeengekomen.

##### 1.3 Verzekeraar(s)

De risicodragers die alleen of gezamenlijk met de andere – genoemde- risicodragers het verzekerde risico dragen, ieder voor zijn aandeel in het verzekerde bedrag.

##### 1.4 Derde(n)

Iedereen met uitzondering van de aansprakelijk gestelde verzekerden(n).

##### 1.5 Schade

###### 1.5.1 Personenschade.

Letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, met inbegrip van de op geld waardeerbare gevolgen hiervan.

###### 1.5.2 Zaakschade.

**1.5.2.1** Beschadiging, vernietiging of verlies van zaken van derden met inbegrip van de op geld waardeerbare gevolgen hiervan.

**1.5.2.2** Als zaakschade wordt tevens beschouwd het verontreinigd of vuil worden van zaken of het zich daarop of daarin bevinden van vreemde stoffen.

##### 1.6 Milieuaantasting

De uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of besmetting of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

##### 1.7 Bereddingskosten

Kosten van maatregelen die door of vanwege verzekeringnemer of een verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden waarvoor -indien gevallen- een verzekerde aansprakelijk zou zijn en de verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken. Onder kosten van maatregelen wordt in dit verband mede verstaan schade aan zaken die bij het nemen van de hier bedoelde maatregelen worden ingezet

##### 1.8 Aanspraak

Een tegen verzekerde ingestelde aanspraak tot vergoeding van schade, voortvloeiend uit een handelen of nalaten. Aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, worden als één aanspraak beschouwd als deze met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, of uit hetzelfde handelen of nalaten voortvloeien of uit een opeenvolgend handelen of nalaten met dezelfde oorzaak voortvloeien en worden geacht bij verzekeraars te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak is aangemeld.

##### 1.9 Omstandigheden

Eén of meer feiten waaruit een reële dreiging van een aanspraak kan worden afgeleid. Als zodanig worden beschouwd feiten ten aanzien waarvan verzekerde concreet kan meedelen uit welk handelen of nalaten de aanspraak kan voortvloeien en van wie de aanspraak kan worden verwacht.

##### 1.10 Handelen of nalaten

Een gedraging van verzekerde waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een gedraging van verzekerde wordt gelijk gesteld een schade-voorval dat uitsluitend vanwege een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde komt.

##### 1.11 Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de beëindigingdatum van de verzekering.

##### 1.12 Verzekeringsjaar

Een periode van twaalf (12) maanden vanaf de premieervaldag en elke aansluitende periode van gelijke duur. Indien de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de premieervaldag of vanaf de premieervaldag tot de beëindigingdatum korter is dan twaalf (12) maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd. Bij een geldigheidsduur korter dan twaalf (12) maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

##### 1.13 Tussenpersoon

De intermediair via wiens bemiddeling deze verzekering loopt.

#### Artikel 2 Omvang van de dekking

##### 2.1 Aansprakelijkheid

**2.1.1** Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor door derden geleden schade in verband met handelen of nalaten in de verzekerde hoedanigheid, zulks met inachtneming van de in de polis van toepassing verklaarde voorwaarden en rubrieken.

**2.1.2** Andere verzekerden dan verzekeringnemer kunnen slechts rechten aan deze verzekering ontleen door een daartoe strekkende schriftelijke verklaring, door verzekeringnemer tegenover verzekeraars afgelegd.

## **2.2 Verzekerd bedrag**

Verzekeraars vergoeden voor alle verzekerden tezamen per aanspraak respectievelijk per verzekeringsjaar boven het eigen risico ten hoogste de in de polis genoemde verzekerde bedragen.

## **2.3 Cumulatie**

Indien in geval van schade de aansprakelijkheid van verzekerde onder meer dan één van de van toepassing verklaarde rubrieken verzekerd is, zullen de verzekerde bedragen van deze rubrieken niet cumuleren. Per aanspraak zal nimmer meer dan eenmaal het hoogste van toepassing zijnde verzekerde bedrag per aanspraak respectievelijk per verzekeringsjaar gelden. Indien ingeval van schade meerdere eigen risico's van toepassing zijn, zullen de eigen risico's niet cumuleren. Per aanspraak zal nimmer meer dan eenmaal het hoogste van toepassing zijnde eigen risico gelden.

## **2.4 Extra vergoedingen**

Verzekeraars vergoeden zonedig boven het verzekerde bedrag per aanspraak of per verzekeringsjaar de hierna genoemde kosten:

### **2.4.1 De bereddingskosten.**

**2.4.2** De kosten van verweer, waaronder worden verstaan alle door of met toestemming van verzekeraars gemaakte kosten van verweer en rechtsbijstand, ook al gaat het om ongegronde aanspraken of om een strafvervolgning.

**2.4.3** De wettelijke rente over het door de verzekering gedekte deel van de hoofdsom.

### **2.4.4 Zekerheidstelling.**

**2.4.4.1** Indien in geval van schade, waarvoor verzekerde aansprakelijk is gesteld -en deze verzekering dekking biedt- op last van de bevoegde overheid respectievelijk rechter een cautie moet worden gesteld, zullen verzekeraars die cautie stellen en de daaraan verbonden kosten voor hun rekening nemen tot een maximum bedrag van EUR 50.000,- per cautie.

**2.4.5** Het eigen risico is niet van toepassing op deze extra vergoedingen. Deze extra vergoedingen tezamen zijn gemaximeerd tot ten hoogste een bedrag gelijk aan het verzekerde bedrag voor de betreffende aanspraak.

**2.4.6** Voor aanspraken wegens schade in de Verenigde Staten van Amerika en Canada vergoeden verzekeraars, in afwijking van het hiervoor bepaalde, binnen het verzekerde bedrag, en dus niet daarboven:

- de kosten van verweer, rechtsbijstand en proceskosten;
- de wettelijke rente;
- de expertisecosten;
- de kosten in de zin van artikel 7:957 BW of overeenkomstige buitenlandse wetgeving.

## **2.5. Dekkingsuitbreidingen**

### **2.5.1. Bezoekers**

Indien verzekerde de wens tot vergoeding kenbaar maakt, dekt deze verzekering mede aanspraken tot vergoeding van personenschade als gevolg van een ongeval aan bezoekers overkomen op het bedrijf van verzekerde, waarvoor bij verzekerde geen schuld aanwezig is, of als er schuld uitsluitende, -verminderende of -beperkende omstandigheden zijn als verzekerde zich daarop niet wenst te beroepen. Voor deze uitbreiding geldt een sublimiet van EUR 50.000,- per aanspraak.

Onder "bezoekers" wordt verstaan: Deelnemers aan, door of ten behoeve van de verzekerde georganiseerde ontvangsten zoals bijv. excursies, open dagen, bezichtigingen, bedrijfsbezoeken e.d., alsmede cliënten van verzekerde en degenen die namens die cliënten handelen of in verband met transacties tussen verzekerde en zijn cliënten optreden. Onder ongeval wordt verstaan: Een plotseling van buitenaf en ongewild op het lichaam inwerkend geweld.

De schaderegeling is onderworpen aan de Nederlandse rechtsregels terzake van schadevergoeding in geval van aansprakelijkheid voor dood of letsel. Aan dit artikel kunnen geen rechten worden ontleend indien verzekerde, de getroffen bezoeker(s) en/of rechtverkrijgenden en/of rechtsopvolgers van de getroffen bezoeker(s) nalaten of weigeren om op verzoek van verzekeraars hun rechten tegenover mogelijke aansprakelijke derden aan verzekeraars over te dragen. De met deze uitbreiding geboden dekking, zal nimmer cumuleren met de verplichting, die verzekeraars uit anderen hoofde krachtens deze verzekering op zich hebben genomen. De regeling in de polis terzake van de kosten van rechtskundige bijstand en proceskosten blijft onverminderd gelden.

### **2.5.2 Dekking voor aansprakelijkheid als particulier tijdens zakenreizen**

Voor verzekerde natuurlijke personen is meeverzekerd de aansprakelijkheid als particulier voor schade veroorzaakt tijdens zakenreizen in het buitenland. Deze uitbreiding geldt niet indien en voor zover de aansprakelijkheid ook is gedekt op een andere verzekering. Terzake van de dekking volgens dit artikel kan derhalve geen sprake zijn van samenloop met een andere verzekering. Een eigen risico op de andere verzekering komt niet voor vergoeding in aanmerking.

### **2.5.3 Hantering leveringsvoorwaarden**

Indien op een door verzekerde aangegane overeenkomst leveringsvoorwaarden van toepassing zijn heeft verzekerde het recht om de in die leveringsvoorwaarden voor komende, haar aansprakelijkheid beperkende, bepalingen in geval van een schade niet in te roepen. In dat geval geldt echter, dat de verzekerde bedragen en/of de van toepassing zijnde (sub-) limieten van deze verzekering worden beperkt tot 50% van de in de polis vermelde bedragen.

## **2.6 Dekkingsgebied**

Het dekkingsgebied van deze verzekering is de hele wereld. Niet gedekt zijn echter aanspraken voortvloeiende uit door verzekerde aan respectievelijk voor cliënten in de Verenigde Staten van Amerika en/of Canada geleverde en/of gefactureerde zaken en/of verrichte en/of gefactureerde werkzaamheden als die aanspraken tegen verzekerde zijn ingesteld op basis van het recht van de Verenigde Staten van Amerika en/of Canada, dan wel zijn gebaseerd op gerechtelijke uitspraken door enig rechtsprekende instantie in de Verenigde Staten van Amerika en/of Canada.

## **2.7 Voorrisico**

Tenzij uitdrukkelijk uitgesloten zijn meeverzekerd aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van de verzekering.

## **2.8 Namelding**

**2.8.1** Bij een gehele of gedeeltelijke oversluiting van een door een verzekeraar geaccepteerd aandeel of bij beëindiging van deze verzekering geldt voor de uitleg van de artikelen 13, 16 en 18 dat omstandigheden die vóór de oversluiting/beëindiging bij verzekerde bekend zijn alsmede aanspraken tot schadevergoeding die vóór de oversluiting/beëindiging tegen verzekerde zijn ingesteld, maar nog niet bij verzekeraars zijn gemeld, met inachtneming van het bepaalde in artikel 4 worden geacht bij verzekeraars te zijn gemeld op het moment

direct voorafgaand aan de oversluiting/beëindiging, mits de schriftelijke melding aan verzekeraars binnen drie (3) maanden na de oversluiting/beëindiging heeft plaatsgevonden.

**2.8.2** Indien verzekeraars overeenkomstig het bepaalde in artikel 8.1 van hun recht gebruik maken de verzekering te beëindigen, heeft verzekeringnemer het recht om vóór de beëindigingsdatum de termijn van aanmelden tot één (1) jaar te verlengen voor aanspraken, die voortvloeien uit een handelen of nalaten, dat heeft plaatsgevonden vóór de beëindigingsdatum. Verzekeraars hebben het recht voor deze verlenging een aanvullende premie en/of aanpassing van de voorwaarden te bedingen.

**2.8.3** Indien de verzekering eindigt wegens opheffing van het bedrijf of beëindiging van het beroep van verzekerde, als bedoeld in artikel 8.3, heeft de verzekeringnemer het recht om vóór de beëindigingsdatum de termijn van aanmelden tot vijf (5) jaar te verlengen voor aanspraken, die voortvloeien uit een handelen of nalaten, dat heeft plaatsgevonden vóór de beëindigingsdatum. Verzekeraars hebben het recht voor deze verlenging een aanvullende premie en/of aanpassing van de voorwaarden te bedingen.

**2.8.4** Voor aanspraken aangemeld binnen de in de artikelen 2.8.2 en 2.8.3 genoemde termijnen van één (1) respectievelijk vijf (5) jaar, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar direct voor de beëindigingsdatum.

## **2.9 Samenloop**

In afwijking van het bepaalde in artikel 7:961 BW geldt het volgende:

**2.9.1** Indien blijkt dat een door deze verzekering gedekte aanspraak eveneens onder (een) andere verzekering(en) is gedekt, geldt de onderhavige verzekering als excedent van die andere verzekering(en) respectievelijk als dekking voor het verschil in voorwaarden.

**2.9.2** Als in de andere verzekering(en) een zelfde bepaling voorkomt als genoemd in het vorige lid of een bepaling met een soortgelijke strekking of als de schaderegeling onder die verzekering(en) problemen oplevert, dan nemen verzekeraars de schade in behandeling. Verzekeraars vergoeden tot een bedrag gelijk aan de schadevergoeding die zou zijn betaald als de andere verzekering(en) niet zou(den) hebben bestaan. Verzekerde verplicht zich om zijn vordering op de verzekeraars van de andere verzekering(en) aan verzekeraars te cederen. Het eigen risico dat krachtens die andere verzekering(en) wordt gelopen blijft evenwel van de dekking uitgesloten.

## **2.10 Nieuwe verzekerden**

**2.10.1** Vanaf het moment dat een verzekerde direct of indirect voor 50% of meer deelneemt in een Nederlandse rechtspersoon is de aansprakelijkheid van die rechtspersoon onder deze polis verzekerd, voor zover de activiteiten van die rechtspersoon passen binnen de op het polisblad omschreven verzekerde hoedanigheid.

**2.10.2** De verzekering heeft voor de deelnemingen als bedoeld in artikel 2.10.1 en voor andere verzekerden die na de ingangsdatum van de polis zijn meeverzekerd, -tenzij uitdrukkelijk anders geregeld- uitsluitend betrekking op de aansprakelijkheid voor schade als gevolg van een handelen of nalaten dat heeft plaats gevonden op of na de datum waarop zij als verzekerden onder de polis worden beschouwd.

## **Artikel 3 Uitsluitingen**

### **3.1 Buitenlandse vestigingen**

Deze verzekering is niet van toepassing op een vestiging in het

buitenland of een ondergeschikte daarvan, tenzij nadrukkelijk anders overeengekomen.

### **3.2 Opzicht**

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van zaakschade aan zaken veroorzaakt gedurende de tijd dat verzekerde of iemand namens hem deze zaken daadwerkelijk vervoert, bewerkt, behandelt, bewoont, huurt, leent, gebruikt, bewaart of om welke reden dan ook onder zich heeft. Deze uitsluiting geldt eveneens voor de uit de zaakschade voortvloeiende schade.

Deze uitsluiting geldt niet met betrekking tot:

#### **3.2.1 Werkzaamheden voor derden**

De aansprakelijkheid voor zaakschade aan zaken van derden ontstaan tijdens de werkzaamheden bij die derden, voor zover het zaken betreft die geen onderwerp zijn van de uit te voeren overeenkomst en/of waaraan op het moment van de schadeveroorzaking geen werkzaamheden werden verricht;

#### **3.2.2 Zaakschade aan zaken van ondergeschikten**

De aansprakelijkheid voor zaakschade aan zaken van ondergeschikten waarvoor verzekerde als werkgever aansprakelijk is;

#### **3.2.3 Schade die door een brandverzekeraar is vergoed**

De aansprakelijkheid voor zaakschade aan zaken, die verzekerde anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voor zover ter zake daarvan op grond van een brandverzekering (als bedoeld in de "Bedrijfsregeling brandregres") door een verzekeraar schade is vergoed en regres wordt genomen.

#### **3.2.4 Schade aan vervoermiddelen**

De aansprakelijkheid voor zaakschade aan vervoermiddelen veroorzaakt gedurende de tijd dat deze voor laden of lossen aanwezig zijn op of zich bevinden in de onmiddellijke nabijheid van de terreinen van verzekerde of daar waar verzekerde werkzaamheden verricht;

#### **3.2.5 Schade in het kader van tentoonstellingen/beurzen**

De aansprakelijkheid voor zaakschade aan gebouwen, terreinen, en ruimten alsmede de zich daarin/daarop bevindende zaken welke aan de verzekerde organisatie in het kader van tentoonstellingen/beurzen e.d. –al dan niet tegen betaling- door of namens de organisatoren ter beschikking zijn gesteld;

#### **3.2.6 Schade door toevoeging aan een zaak**

De aansprakelijkheid voor zaakschade aan zaken ontstaan na levering door verzekerde en veroorzaakt door een zaak, die door verzekerde daaraan is toegevoegd, met dien verstande dat voor de toegevoegde zaak zelf nimmer dekking bestaat.

## **3.3 Motorrijtuigen**

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt met of door een motorrijtuig in de zin van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (WAM) met aanvullingen en wijzigingen.

Deze uitsluiting geldt echter niet voor:

### **3.3.1 Aanhangwagens.**

Schade veroorzaakt met of door aanhangwagens, die van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand zijn gekomen.

### **3.3.2 Laden/Lossen.**

Schade veroorzaakt met of door lading bij het laden of lossen van een motorrijtuig.

### **3.3.3 Lading.**

Schade veroorzaakt met of door lading die zich bevindt op dan wel valt of gevallen is van een motorrijtuig.

### 3.3.4 Passagier.

Schade die door een verzekerde als passagier van een motorrijtuig is veroorzaakt. Bij zaakschade aan het motorrijtuig zelf zal geen beroep worden gedaan op de uitsluiting Opzicht als omschreven in artikel 3.2

### 3.3.5 Motorrijtuig in gebruik bij ondergeschikten.

De aansprakelijkheid van verzekerde als werkgever voor schade veroorzaakt met of door een motorrijtuig, waarvan de verzekerde geen eigenaar, bezitter of houder is en dat bij een ondergeschikte in gebruik was.

3.3.6 De in 3.3.1 tot en met 3.3.5 omschreven dekking geldt evenwel nimmer ter zake van de aansprakelijkheid voor schade waarvoor verzekeringsplicht bestaat krachtens de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) of een analoge buitenlandse wet.

## 3.4 (Lucht)vaartuigen

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt met of door een (lucht)vaartuig. Deze uitsluiting geldt echter niet voor:

3.4.1 Personenschade toegebracht met of door een vaartuig;

3.4.2 Schade die door een verzekerde als passagier van een (lucht)vaartuig is veroorzaakt. Bij zaakschade aan het (lucht)vaartuig zelf toegebracht, zal geen beroep worden gedaan op de uitsluiting Opzicht als omschreven in artikel 3.2;

3.4.3 Zaakschade toegebracht door pontons, bakken, roeiboten en andere vaartuigen zonder motoren voor eigen voortstuwing, dan wel met motoren voor eigen voortstuwing van niet meer dan 3 kW, mits de waterverplaatsing niet meer is dan 20 m<sup>3</sup>.

## 3.5 Aansprakelijkheidsverhogende bedingen

Niet gedekt zijn aanspraken voortvloeiende uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings-, of ander beding van soortgelijke strekking, tenzij -en dan voor zover- verzekerde ook zonder een dergelijk beding aansprakelijk zou zijn geweest. Het hier voren gestelde m.b.t. vrijwarings- of ander beding van soortgelijke strekking is niet van toepassing op aanspraken die voor verzekerde voortvloeien uit voorwaarden waarop:

- werkzaamheden zijn aangenomen en uitgevoerd; materialen, materieel, gebouwen, terreinen en/of personen aan verzekerde - al dan niet tegen betaling - ter beschikking zijn gesteld;
- goederen aan verzekerde zijn geleverd of - al dan niet tegen betaling - ter beschikking zijn gesteld;
- verzekerde deelneemt aan tentoonstellingen, beurzen e.d.; diensten aan verzekerde zijn verleend, werkzaamheden voor verzekerde zijn verricht e.d.;
- vergunningen en/of concessies aan verzekerde zijn verleend tot het op bepaalde manieren en/of op bepaalde plaatsen verrichten van werkzaamheden, het verlenen van diensten e.d.;
- ondergeschikten van verzekerde bij derden stage lopen of aan derden ter beschikking zijn gesteld.

## 3.6 (Op)geleverde zaak/verrichte dienst

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van:

3.6.1 Zaakschade aan zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde zijn (op)geleverd;

3.6.2 De kosten van terugroepen, verbeteren, vervangen of herstellen van de door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde (op)geleverde zaken, tenzij deze kosten zijn aan te merken als bereddingskosten;

3.6.3 De kosten van het opnieuw verrichten van de door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde uitgevoerde werkzaamheden;

3.6.4 De uitsluitingen als omschreven in de artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.3 gelden ook voor de schade voortvloeiende uit het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van de (op)geleverde zaken of verrichte werkzaamheden, ongeacht door wie de schade is geleden of de kosten zijn gemaakt.

3.6.5 Wordt door zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde zijn (op)geleverd zaakschade toegebracht aan andere zaken die eerder door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde zijn (op)geleverd, dan gelden de in de artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.3 genoemde uitsluitingen niet voor die andere zaken.

3.6.6 Wordt door werkzaamheden die door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde zijn uitgevoerd zaakschade toegebracht aan andere zaken die eerder door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde zijn (op)geleverd, dan gelden de in de artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.3 genoemde uitsluitingen niet voor die andere zaken.

De uitsluitingen als genoemd in de artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.3 gelden echter wel als de (op)geleverde zaken of de verrichte werkzaamheden onderwerp zijn van één en dezelfde overeenkomst.

3.6.7 Naar de Verenigde Staten van Amerika of Canada geëxporteerdzaken

Indien verzekerde aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door zaken die door verzekerde zijn (op)geleverd, maar door een ander dan een verzekerde onder deze polis zijn geëxporteerd naar de Verenigde Staten van Amerika of Canada, zonder dat verzekerde dat wist of redelijkerwijs kon weten, zijn niet gedekt aanspraken:

- voor zover betrekking hebbend op "punitive en/of exemplary damages" dan wel soortgelijke vergoedingen met een straffend of voorbeeld stellend karakter;
- wegens schade verband houdende met verontreiniging en/of aantasting van bodem, lucht en water, ook in geval van een plotselinge onzekere gebeurtenis;
- betrekking hebbend op kosten van "recall";
- uit hoofde van licenties, door een verzekerde gegeven aan natuurlijke of rechtspersonen in de Verenigde Staten van Amerika of Canada of elders voor zover de gegeven licenties betrekking hebben op de Verenigde Staten van Amerika of Canada.

In geval van aansprakelijkheid als bedoeld in dit artikel worden -in afwijking van het bepaalde in artikel 2.4 de wettelijke rente over het ten laste van verzekeraars komende gedeelte van de schadevergoeding, alsmede de kosten van met goedvinden of op verlangen van verzekeraars gevoerde procedures en in hun opdracht verleende rechtsbijstand, niet vergoed boven het verzekerde bedrag per aanspraak of per verzekeringsjaar, maar als deel daar van.

Dit artikel is niet van toepassing op aanspraken wegens schade veroorzaakt in verband met dienst- en/of studiereizen die ten behoeve van de verzekerde organisatie door een verzekerde natuurlijke persoon worden gemaakt naar, respectievelijk in de Verenigde Staten van Amerika of Canada.

## 3.7 Opzet

In afwijking van het bepaalde in artikel 7:952 BW zijn niet gedekt aanspraken tot vergoeding van schade, als die schade voor de aansprakelijk gestelde verzekerde het beoogde of zekere gevolg is van zijn handelen of nalaten. Wel gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerde voor door zijn ondergeschikte(n) opzettelijk veroorzaakte schade, mits verzekerde terzake van de opzettelijk veroorzaakte schade geen verwijt treft.

Bij de toepassing van deze uitsluiting bij rechtspersonen zal slechts het opzet van de bestuurder in de zin van boek 2 Burgerlijk Wetboek worden beschouwd als opzet van

de rechtspersoon; bij vennootschappen onder firma of commanditaire vennootschappen alleen het opzet van een beherend vennoot.

### **3.8 Molest**

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door of ontstaan uit molest.

Onder molest is te verstaan:

Gewapend conflict: elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de één de ander, gebruikmakend van militaire machtsmiddelen, bestrijden. Onder gewapend conflict wordt mede verstaan het gewapend optreden van een Vredesmacht der Verenigde Naties.

Burgeroorlog: een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van een zelfde staat waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is.

Opstand: georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag.

Binnenlandse onlusten: min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen op verschillende plaatsen binnen een staat.

Oproer: een min of meer georganiseerde plaatselijke, gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag.

Muiterij: een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn.

Deze nadere omschrijving vormt een onderdeel van de tekst, die door het Verbond van Verzekeraars op 2 november 1981 ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponneerd.

### **3.9 Atoomkernreactie**

**3.9.1** Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door, opgetreden bij of voortvloeiende uit atoomkernreacties, onverschillig hoe de reactie is ontstaan.

**3.9.2** Wel gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door radioactieve nucliden die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige of (niet militaire) beveiligingsdoeleinden, mits er een door enige overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is, voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen. Onder kerninstallatie wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip. Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor de geleden schade aansprakelijk is, vindt artikel 3.9.2 geen toepassing.

### **3.10 Niet nakoming bereddingsplicht**

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade indien de verzekeringnemer of de verzekerde heeft nagelaten maatregelen te nemen ter voorkoming of vermindering van schade als bedoeld in artikel 7:957 BW voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn geschaad.

### **3.11 Asbest**

Niet gedekt is de aansprakelijkheid van verzekerden voor door derden geleden schade veroorzaakt door, voortgevloeid uit of verband houdend met asbest of asbesthoudende zaken.

## **Artikel 4 Schade**

### **4.1 Verplichtingen in geval van schade**

#### **4.1.1 De verzekeringnemer en de verzekerden zijn verplicht:**

**4.1.1.1** Zodra zij op de hoogte zijn, of behoren te zijn, van een gebeurtenis die voor verzekeraars tot een uitkeringsplicht kan leiden, die gebeurtenis zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is aan verzekeraars te melden;

**4.1.1.2** Binnen redelijke termijn de verzekeraars alle inlichtingen en bescheiden te verschaffen die voor verzekeraars van belang zijn om hun uitkeringsplicht te beoordelen;

**4.1.1.3** Hun volle medewerking te verlenen aan de verzekeraars en de door hen ingeschakelde experts en deskundigen en alles na te laten wat de belangen van verzekeraars zou kunnen schaden;

**4.1.1.4** Zich te onthouden van het erkennen van aansprakelijkheid;

**4.1.1.5** Alle overige hen bekende verzekeringen op te geven, die ten aanzien van het verzekerde onmiddellijk voor de gebeurtenis van kracht waren.

#### **4.1.2 Gevolgen van het niet-nakomen van verplichtingen**

**4.1.2.1** Het niet-nakomen van een in deze voorwaarden vastgelegde verplichting doet het recht op vergoeding van de schade waarop de verplichting betrekking heeft vervallen, indien en voor zover de schade direct verband houdt met het niet-nakomen en verzekeraars aannemelijk maken dat zij door het niet-nakomen van deze verplichting(en) in hun belangen zijn geschaad.

Verval van rechten vindt niet plaats bij erkenning van aansprakelijkheid die juist is en bij erkenning van feiten.

**4.1.2.2** Indien echter een andere partij (waaronder begrepen eventuele derden) dan die verzekerde welke zijn verplichting niet is nagekomen hierdoor schade lijdt, zullen verzekeraars niet van hun verplichting tot vergoeding tegenover deze partij ontheven zijn.

Verzekeraars hebben alsdan het recht om de door hen aan deze partij uitgekeerde bedragen te verhalen op die verzekerde die zijn verplichtingen niet is nagekomen, dit in afwijking van eventuele andersluidende polis bepalingen inzake regres.

### **4.2 Gevolgen niet nakoming van de in artikel 4.1 genoemde verplichtingen bij schade**

**4.2.1** Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien verzekerde één of meer van de in artikel 4.1 genoemde verplichtingen niet is nagekomen, voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn geschaad.

**4.2.2** Elk recht op uitkering komt te vervallen, indien verzekerde één of meer van de in artikel 4.1.1 of 4.1.2 genoemde verplichtingen niet is nagekomen met het opzet de verzekeraars te misleiden, tenzij de misleiding het verval van recht niet rechtvaardigt.

### **4.3 Schaderegeling**

Verzekeraars belasten zich met de regeling en vaststelling van de schade. Zij hebben het recht benadeelde derden rechtstreeks schadeloos te stellen en met hen schikkingen te treffen. Bestaat de vergoeding van schade uit periodieke uitkeringen en is de waarde daarvan met inachtneming van andere uitkeringen hoger dan het verzekerde bedrag, dan wordt de duur of de hoogte van die uitkeringen, naar de keuze van verzekerde, naar evenredigheid verminderd. Aanspraken van benadeelde derden tot vergoeding van personenschade zullen worden behandeld en afgewikkeld met inachtneming van het bepaalde in artikel 7:954 BW.



#### 4.4 Verjaring

**4.4.1** Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden.

**4.4.2** De verjaring wordt gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt. Een nieuwe verjaringstermijn van drie jaren begint te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij ondubbelzinnig heeft meegedeeld de aanspraak af te wijzen.

**4.4.3** Bij verzekering tegen aansprakelijkheid wordt de verjaring in afwijking van lid 4.4.2, eerste zin, gestuit door iedere onderhandeling tussen de verzekeraar en de tot uitkering gerechtigde of de benadeelde. In dat geval begint een nieuwe verjaringstermijn van drie jaren te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij ondubbelzinnig aan degene met wie hij onderhandelt en -indien deze een ander is- aan de tot uitkering gerechtigde heeft meegedeeld dat hij de onderhandelingen afbreekt.

### Artikel 5 Premiebetaling en schade-betaling

#### 5.1 Begripsomschrijvingen

**5.1.1** Onder “premie” wordt voor de toepassing van deze clause mede verstaan de met de verzekering verband houdende overige verschuldigde bedragen

**5.1.2** Onder “verzekerde” wordt voor de toepassing van deze clause mede verstaan verzekeringnemer alsmede ieder ander die de premie verschuldigd is.

#### 5.2 Premiebetaling

**5.2.1** De verzekerde dient de premie vooruit te betalen uiterlijk op de 30e dag nadat zij verschuldigd wordt.

**5.2.2** Indien verzekerde de aanvangspremie, dat is de eerste premie die na het sluiten van de verzekering verschuldigd wordt, niet uiterlijk op de 30e dag nadat zij verschuldigd wordt betaalt of weigert te betalen, wordt zonder dat een nadere ingebrekestelling is vereist geen dekking verleend ten aanzien van gebeurtenissen die nadien hebben plaatsgevonden.

**5.2.3** Onder aanvangspremie wordt mede verstaan de (aanvullende) premie die verzekerde in verband met een tussentijdse wijziging van de verzekering verschuldigd wordt.

**5.2.4** Indien verzekerde de vervolgpremie niet tijdig betaalt of weigert te betalen, wordt geen dekking verleend ten aanzien van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden vanaf de vijftiende dag nadat verzekeraars of de tot ontvangst gemachtigde tussenpersoon een herinnering tot betaling hebben verzonden en betaling is uitgebleven.

**5.2.5** Onder vervolgpremie wordt mede verstaan de premie die verzekerde bij stilzwijgende verlenging verschuldigd wordt.

**5.2.6** De verzekerde blijft gehouden de premie, vermeerderd met eventuele incassokosten en wettelijke rente, te voldoen.

**5.2.7** De dekking wordt weer van kracht voor aanspraken die hebben plaatsgevonden na de dag waarop hetgeen de verzekerde verschuldigd is voor het geheel is ontvangen. In geval van overeengekomen termijnbetalingen geldt, dat de dekking eerst in kracht wordt hersteld nadat alle onbetaald gebleven termijnen zijn voldaan

#### 5.3 Schadevergoeding en premierestituties

**5.3.1** Tenzij de rechthebbende anders wenst en dit vooraf schriftelijk aan verzekeraars heeft medegedeeld zal de tussenpersoon via wiens bemiddeling deze verzekering loopt verzekeraars in rekening-courant voor de verschuldigde schadevergoeding en premierestituties debiteren.

Verzekeraars zullen daardoor zijn gekwetten, zodra de schade-uitkering door de rechthebbende zal zijn ontvangen, respectievelijk met hem zal zijn verrekend in overeenstemming met de wet, dan wel met een tussen hem en de tussenpersoon bestaande regeling. Indien de verzekeraars de schadevergoeding hebben betaald aan de tussenpersoon en deze in gebreke blijft om deze aan de rechthebbende door te betalen, kunnen verzekeraars de schadevergoeding van de tussenpersoon terugvorderen indien zij tot hernieuwde betaling worden aangesproken door de rechthebbende.

Indien de tussenpersoon de van de verzekeraars ontvangen schadevergoeding heeft doorbetaald aan de tweede tussenpersoon, maar deze laatste in gebreke blijft voor doorbetaling zorg te dragen, zal de tussenpersoon de schadevergoeding van de tweede tussenpersoon kunnen terugvorderen indien hij hetzij door de rechthebbende wordt aangesproken tot rechtstreekse betaling, hetzij de verzekeraars die schadevergoeding van de tussenpersoon terugvorderen, zoals in dit lid voorzien.

**5.3.2** De tussenpersoon zal de schadevergoeding en premierestituties aan de rechthebbende afdragen. De tussenpersoon is evenwel tot niet meer gehouden dan tot betaling van het saldo dat resteert na verrekening van deze schadevergoeding en premierestituties met ten tijde van het ontstaan van de afdracht verplichting al dan niet opeisbare, doch reeds vaststaande vorderingen op verzekerde uit hoofde van welke verzekering ook.

Deze verrekening zal evenwel niet plaatsvinden bij verzekeringen die aan order of toonder zijn gesteld, tenzij de verzekeringnemer tot de uitkering is gerechtigd en bij verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen. Indien op het recht op uitkering een pandrecht rust als bedoeld in artikel 3:229 BW, ofwel een voorrecht als bedoeld in artikel 3:283 BW, alsook in geval van een onverplichte verzekering tegen aansprakelijkheid, zal de verrekening zich niet verder uitstrekken dan tot hetgeen de verzekeringnemer verschuldigd is terzake van de verzekering waarop de uitkering wordt gedaan.

#### 5.4 Naverrekening

**5.4.1** Indien de premie wordt gebaseerd op veranderlijke gegevens (zoals jaarloon of jaarlijkse omzet), is verzekeringnemer verplicht om binnen drie (3) maanden na het einde van ieder verzekeringsjaar aan verzekeraars de gegevens te verschaffen, die nodig zijn om de definitieve premie vast te stellen.

**5.4.2** Naar gelang de definitieve premie hoger of lager is dan de voorschotpremie, zal het meerdere alsnog aan verzekeringnemer in rekening worden gebracht respectievelijk zal het mindere aan verzekeringnemer worden gerestitueerd, uiteraard met inachtneming van een eventueel van toepassing zijnde minimumpremie.

**5.4.3** Verrekening van premie over het afgelopen verzekeringsjaar zal alleen plaatsvinden als de definitieve premie meer dan 25% hoger of lager is dan de over dat jaar in rekening gebrachte voorschotpremie, mits het verschil niet meer bedraagt dan EUR 1.000,00.

### Artikel 6 Wijziging premie en/of voorwaarden

**6.1** Verzekeraars hebben het recht de premie en/of voorwaarden voor bepaalde groepen verzekerden te wijzigen. Behoort deze verzekering tot deze groep, dan zijn verzekeraars

gerechtigd deze verzekering aan te passen met ingang van de eerstkomende premieervaldag. Het is daarbij een voorwaarde dat verzekeraars deze wijziging uiterlijk twee (2) maanden voor de premieervaldag schriftelijk aan verzekeringnemer meedelen.

**6.2** Verzekeringnemer wordt geacht met de wijziging in te stemmen, tenzij verzekeringnemer vóór de premieervaldag schriftelijk het tegendeel heeft bericht. Mocht dit laatste het geval zijn dan eindigt de verzekering op de in de schriftelijke aanzegging genoemde komende premieervaldag.

**6.3** Verzekeringnemer heeft niet het recht te weigeren, indien de wijziging:

**6.3.1** van de premie en/of voorwaarden voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen;

**6.3.2** een verlaging van de premie bij gelijkblijvende dekking inhoudt;

**6.3.3** een uitbreiding van de dekking met een niet hogere premie inhoudt.

#### **Artikel 7 Wijziging van het risico**

**7.1** De premie en voorwaarden gelden voor de activiteiten van verzekerde(n) binnen de in de polis omschreven hoedanigheid.

**7.2** Indien deze activiteiten in belangrijke mate worden gewijzigd zijn verzekeraars bevoegd een verandering van premie en/of voorwaarden aan de orde te stellen.

**7.3** Verzekeringnemer dient verzekeraars binnen een redelijke termijn over de wijziging te informeren; de dekking blijft echter onverminderd van kracht.

**7.4** Indien deze wijziging een zodanige verzwaring van het risico met zich meebrengt dat verzekeraars niet dan wel tegen gewijzigde premie en/of voorwaarden deze verzekering wensen voort te zetten, zullen verzekeraars zulks binnen dertig (30) dagen na ontvangst van de in 7.3 bedoelde kennisgeving aan verzekeringnemer meedelen, met dien verstande dat:

**7.4.1** Indien de premie en/of voorwaarden worden gewijzigd verzekeringnemer gedurende dertig (30) dagen na kennisgeving daarvan het recht heeft deze wijziging te weigeren. De dekking voor de nieuwe activiteiten vervalt dan met ingang van de dag dat verzekeraars de kennisgeving van die weigering hebben ontvangen.

**7.4.2** Indien verzekeraars aan verzekeringnemer meedelen de nieuwe activiteiten niet onder de verzekering te willen dekken, heeft verzekeringnemer gedurende dertig (30) dagen na kennisgeving daarvan het recht de verzekering te beëindigen. De verzekering vervalt dan met ingang van de dag dat verzekeraars de kennisgeving daarvan hebben ontvangen.

**7.5** Indien verzuimd is aan verzekeraars mededeling te doen als bedoeld in artikel 7.3 zijn verzekeraars slechts gehouden die schade te vergoeden, welke ook ten laste van verzekeraars zou zijn gekomen als de activiteiten van verzekerde(n) binnen de in de polis omschreven hoedanigheid niet waren gewijzigd.

#### **Artikel 8 Duur en einde van de verzekering**

**8.1** De verzekering begint op de ingangsdatum en eindigt op de contractsvervaldatum om 12.00 uur. De verzekering wordt echter stilzwijgende verlengd met de in de polis aangegeven termijn, tenzij één van de partijen tenminste twee (2) maanden voor de aanvang van die termijn de verzekering schriftelijk aan de andere partij heeft opgezegd. Een gedane opzegging is slechts van kracht, indien zij tot de contractsvervaldatum van de verzekering wordt gehandhaafd en zal, indien zij voor die

datum wordt herroepen, geacht worden nimmer te hebben plaatsgehad.

#### **8.2 Opzegging door verzekeringnemer**

De verzekering eindigt indien verzekeringnemer de herziening van de premie of voorwaarden weigert overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 6.2, 7.4 en 19.6

#### **8.3 Opheffing bedrijf of beëindiging van beroep**

De verzekering eindigt voor het bedrijf of beroep op het moment dat dit bedrijf wordt opgeheven of het beroep wordt beëindigd.

#### **Artikel 9 Toepasselijk recht**

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

#### **Artikel 10 Geschillen**

Alle geschillen betreffende deze overeenkomst zijn onderworpen aan de uitspraak van de bevoegde rechter te Rotterdam.

#### **Artikel 11 Mededelingen**

**11.1** Mededelingen door of namens verzekeraars worden geacht rechtsgeldig te zijn geschied aan de verzekerde indien deze zijn gedaan aan het laatste aan hen bekend gemaakte adres van de op het polisblad vermelde verzekerde of aan het adres van de tussenpersoon, via wiens bemiddeling deze verzekering loopt.

**11.2** De verzekerde is verplicht verzekeraars zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te brengen van zijn adreswijziging.

#### **Artikel 12 Privacybescherming**

De bij de aanvraag van deze verzekering verstrekte persoonsgegevens en de eventueel nader te overleggen persoonsgegevens kunnen worden opgenomen in een gevoerde persoonsregistratie. Op deze registratie is een privacyreglement van toepassing.

## RUBRIEKSVORWAARDEN

### Rubriek I: ALGEMENE AANSPRAKELIJKHEID

#### Artikel 13 Nadere dekkingomschrijving

**13.1** Verzekerd is, met inachtneming van hetgeen is bepaald in de Algemene Voorwaarden alsmede met inachtneming van het verzekerde bedrag en het eigen risico, de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade van derden, mits:

**13.1.1** de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld; en

**13.1.2** de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

**13.2** Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld, zal onverminderd het bepaalde in artikel 4, de aanspraak die daaruit voortvloeit - ongeacht op welk tijdstip - geacht worden te zijn ingesteld en gemeld op de datum van melding van deze omstandigheid. De datum van de eerste schriftelijke melding aan verzekeraars van de aanspraak of omstandigheid is bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.

#### Artikel 14 Aanvullende uitsluitingen

##### 14.1 Milieuaantasting

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade van derden in verband met een milieuaantasting.

##### 14.2 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid als werkgever tegenover ondergeschikten.

### Rubriek II: WERKGEVERSAANSPRAKELIJKHEID

#### Artikel 15 Aanvullende begripsomschrijvingen

In deze rubriek wordt personenschade onderscheiden naar personen-schade ten gevolge van:

##### 15.1 Ongeval

Onder ongeval wordt verstaan: Een plotseling van buitenaf en ongewild op het lichaam van een ondergeschikte inwerkend geweld.

##### 15.2 Beroepsziekte

Onder beroepsziekte wordt verstaan: Een aantasting van de gezondheid van een ondergeschikte, niet zijnde het gevolg van een ongeval.

#### Artikel 16 Nadere dekkingomschrijving

**16.1** Verzekerd is, met inachtneming van hetgeen is bepaald in de Algemene Voorwaarden alsmede met inachtneming van het verzekerde bedrag en het eigen risico, de aansprakelijkheid van verzekerde als werkgever tegenover ondergeschikten, mits:

**16.1.1** de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld; en

**16.1.2** de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

**16.2** Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld, zal onverminderd het bepaalde in artikel 4, de aanspraak die daaruit voortvloeit - ongeacht op welk tijdstip - geacht worden te zijn ingesteld en gemeld op de datum van melding van deze omstandigheid. De datum van de eerste schriftelijke melding aan verzekeraars van de aanspraak of omstandigheid is bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.

#### Artikel 17 Aanvullende uitsluiting

**17.1** Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade ten gevolge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van arbeidsomstandigheden, indien zulks is geschied in opdracht van of met goedvinden van verzekerde(n).

**17.2** Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van die betreffende verzekerde, die door een lid van de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

### Rubriek III: MILIEUAANSPRAKELIJKHEID (plotselinge aantasting)

#### Artikel 18 Nadere dekkingomschrijving

**18.1** Verzekerd is, met inachtneming van hetgeen is bepaald in de Algemene Voorwaarden alsmede met inachtneming van het verzekerde bedrag en het eigen risico, de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade van derden in verband met een milieuaantasting die plotseling en onzeker is en niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in-)werkend proces, mits:

**18.1.1** de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld; en

**18.1.2** de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

**18.2** Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij verzekeraars is aangemeld, zal onverminderd het bepaalde in artikel 4, de aanspraak die daaruit voortvloeit - ongeacht op welk tijdstip - geacht worden te zijn ingesteld en gemeld op de datum van melding van deze omstandigheid. De datum van de eerste schriftelijke melding aan verzekeraars van de aanspraak of omstandigheid is bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.

#### Artikel 19 Aanvullende uitsluitingen en bepalingen

##### 19.1 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid als werkgever tegenover ondergeschikten.



#### **19.2 Bereddingskosteneigen locatie.**

Verzekeraars vergoeden nimmer kosten door wie ook gemaakt teneinde de milieuaantasting op en de gevolgen daarvan voor een locatie van verzekerde te beperken of ongedaan te maken, behoudens voor zover verzekerde aantoont, dat deze kosten tevens bereddingskosten zijn.

#### **19.3 Overtreding voorschriften.**

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade ten gevolge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van het milieu, indien zulks is geschied in opdracht of met goedvinden van verzekerde(n). Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van die betreffende verzekerde die door een lid van de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

#### **19.4 Opzet.**

In aanvulling op hetgeen is bepaald in artikel 3.7 geldt dat indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde wordt verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding.

#### **19.5 Genetische schade**

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor genetische schade.

#### **19.6 Wetswijziging**

Verzekeraars hebben het recht, indien gedurende de geldigheidsduur van de verzekering het aansprakelijkheidsrisico wordt of zal worden verzwaaard door wetgeving in formele of materiële zin, de verzekering te herzien met ingang van een door verzekeraars te bepalen datum, met inachtneming van een termijn van ten minste twee (2) maanden. De verzekeringnemer heeft het recht de herziening van de overeenkomst te weigeren binnen dertig (30) dagen nadat hem daarvan mededeling is gedaan.